

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Ondřeje Kubů a přísedících Jany Božovské a Bc. Dušana Bouchala v hlavním líčení konaném dne **15. 2. 2022** v Českých Budějovicích

takto:

Obžalovaná

██████████, narozená ██████████ v Českých Budějovicích, trvale bytem ██████████, t. č. ve vazbě ve Vazební věznici ██████████,

uznává se vinnou, že

dne **24. 7. 2021** v době od 10:15 hodin do 10:30 hodin v Českých Budějovicích v bytě na ██████████ nadzemním podlaží panelového domu ██████████ v ulici ██████████ svou matku ██████████, narozenou ██████████, a nezletilou dceru ██████████, narozenou ██████████, poté, co mezi ní a matkou došlo k prudké hádce, kdy jí matka chtěla zabránit, aby se v uvedený den s nezletilou odstěhovala k otci dítěte ██████████, narozenému ██████████, neboť jí v minulosti i nyní neustále říkala, že se neumí o dítě sama postarat a má jí ho nechat v péči, obžalovaná pod vlivem afektu a v úmyslu matku i dítě usmrtit, nejméně čtyřmi kuchyňskými noži napadla obě poškozené v prostoru vstupních dveří do chodby a v kuchyni mezi zárubněmi dveří a způsobila podle znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství zpracovaného MUDr. Evou Tomáškovou a MUDr. Zdeňkem Šenkýřem

poškozené ██████████ bodnořeznou ránu pod dolním víčkem pravého oka, podkožní krevní výron dolního očního víčka pravého oka, dvě bodnořezné rány na krku vpředu dole uprostřed a vpředu dole vpravo, šest bodnořezných ran na krku vzadu nahoře, dvě bodnořezné

rány na hrudníku vpředu, 34 bodnořezných ran na zádech, dvě řezné rány na dlaňové straně 5. a 4. prstu pravé ruky, bodnořeznou ránu na levé paži, oděrku levého lokte, podkožní krevní výrony na hrudníku vpředu, na levém lokti, na palcové hraně levého předloktí a na hřbetní straně pravého předloktí, krevní výrony v měkkých plenách mozkových, přetětí levé vnitřní krkavice, přetětí a zlomeniny žeber oboustranně, porušení bránice vpravo a poranění nitrohručních a nitrobřišních orgánů včetně dolní duté žíly a pravé kyčelní tepny, přičemž příčinou smrti poškozené bylo vykrvácení z úplného přerušení levé vnitřní krkavice,

poškozené **nezletilé** [REDAKCE] podkožní krevní výrony, škrábanec a nábod na obličej, četné bodnořezné rány v obličejové a vlasaté části hlavy, na krku vzadu, vpravo a vlevo, nábod a škrábanec na krku vzadu, průbod pravého ucha, nábod na čele vlevo zevně, nábod na hrudníku vpravo nahoře, sedm nábodů na hrudníku vlevo vpředu bez vitální reakce, nábod na břicho vlevo bez vitální reakce, četné bodnořezné rány, nábody, nářezy a škrábanec na zádech, podkožní krevní výrony na pravé paži a levém předloktí, oděrky na malíkové hraně pravého předloktí a v dlani levé ruky, řeznou ránu na malíku levé ruky, strašší podkožní krevní výrony na levém kolenní a bérce, krevní výrony v měkkých pokrývkách lebních, krevní výrony v měkkých plenách mozkových, porušení mezižeberního svalstva vpravo a vlevo, průbod levé brániční klenby, tekutou krev v dutině břišní vlevo, průbody, nářezy a nábod plic, porušení zevního listu osrdečníku, neúplné přerušování horní duté žíly, neúplné přerušování levé společné krkavice, prokrvácení řídkého pojiva a svalstva krku, přerušování (přeříznutí) žeber vpravo a vlevo, povlak krve v dutině břišní, porušení sleziny, průbod žaludku, porušení pravého a levého laloku jater, krevní výron zevní stěny vzestupného tračnicku, prokrvácení řídkého pojiva v okolí nadledviny, porušení pravé ledviny, odříznutí a natětí příčných výběžků 1., 4. a 5. bederního obratle, přičemž příčinou smrti poškozené nezletilé bylo vykrvácení z neúplného přerušování levé společné krkavice,

tedy

jiného úmyslně usmrtila, čin spáchala na dvou osobách, na dítěti mladším patnácti let a zvláště surovým způsobem,

čímž spáchala

zločin vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a), c), i) trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce **18 (osmnáct) let a 9 (devět) měsíců**.

Podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku se obžalovaná pro výkon tohoto trestu zařazuje do **věznice se zvýšenou ostrahou**.

Podle 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku se obžalované dále ukládá **trest propadnutí věci**, a to konkrétně:

- zlomené prohnuté čepele nože značky Banquet o délce 15,4 cm, šířky 3,4 cm s ostrou špičkou a vylomeným zoubkem 3,3 cm od špičky,
- odlomené rukojeti nože zajištěné jako věcná stopa č. 11,
- nože s kulatým ostřím zajištěného jako věcná stopa číslo 12,
- nože se špičatým ostřím zajištěného jako věcná stopa číslo 13,
- kusu odlomeného dřeva – část odlomené rukojeti zajištěného jako věcná stopa číslo 18,
- nože se zubatým ostřím zajištěného jako věcná stopa číslo 21,
- kuchyňského nože zajištěného jako věcná stopa číslo 22,
- nože s kovovým ostřím a černou plastovou rukojetí a
- nože s kovovým ostřím a modrou rukojetí.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu se obžalované ukládá povinnost zaplatit na náhradě škody poškozené společnosti **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, IČO: 41197518, se sídlem Praha 3 - Vinohrady, Orlická 4/2020, částku **6.009 Kč**.

Odůvodnění:

1. Státní zástupkyně podala na obžalovanou obžalobu pro jednání popsané ve výroku tohoto rozsudku, které bylo v obžalobě původně kvalifikováno jako zločin vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) trestního zákoníku.
2. Soud v dané věci po přezkoumání obžaloby dospěl k závěru, že specifickým znakem útoku obžalované na obě poškozené byla vysoká míra brutality, kterou se čin vymyká z rámce většiny trestných činů tohoto druhu. Svědčí o ní zejména množství poranění na těle poškozených, tedy 48 bodných, bodnořezných a řezných ran zasazených poškozené [REDAKCE] a 71 bodných, bodnořezných a řezných ran zasazených poškozené nezletilé [REDAKCE], z nichž většina byla způsobena s razancí, z různých směrů a také za použití více nástrojů a mechanismů (viz výše), jejichž způsobení obžalovanou v podrobnostech dokládají znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, zpracovaný znalci prim. MUDr. Evu Tomáškovou a MUDr. Zdeňkem Šenkýřem (č. l. 252-285 trestního spisu) a fotodokumentace soudních pitev (č. l. 291-329 trestního spisu), které byly v hlavním líčení čteny jako důkazy. Dle komentářové literatury se spácháním trestného činu vraždy zvláště surovým způsobem rozumí vražedný útok s extrémně vysokou mírou brutality, která se podstatně vymyká z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu. Není však nezbytné, aby tento útok zároveň vyvolával zvýšenou trýzeň poškozeného (srov. R 1/1993). Vražda je sama o sobě čin vyznačující se surovostí. Pro naplnění znaku „zvláště surovým způsobem“ musí jít o takovou míru surovosti, která se výrazně vymyká z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu, kdy rozhodují je zde způsob, jímž byla oběť usmrcena. Typicky to bude takový způsob útoku, který je spojen s ubíjením oběti a nápadnější devastací jejího těla. Pokud je oběť nejprve dvakrát podříznuta a následně jí je zasazeno 31 bodných ran, pak zcela jistě lze o nápadnější devastaci těla hovořit¹. Lze dále doplnit, že v praxi obecných soudů obvykle postačuje několik desítek (20, 30, ...) bodných a bodnořezných ran nožem vedených velkou silou proti tělu oběti k naplnění znaku zvláště surového způsobu vraždy². V daném případě jednání obžalované dané charakteristiky zcela jednoznačně naplňuje, a i podle ustálené judikaturní praxe³, je tak zřejmé, že právě kvůli výše uvedeným skutečnostem je nutno v jejím jednání spatřovat i naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty trestného činu vraždy podle § 140 odst. 3 písm. i) trestního zákoníku, neboť se jedná o vraždu spáchanou zvláště surovým způsobem.
3. Obžalovaná následně v hlavní líčení po poučení předsedou senátu dobrovolně a bez nátlaku prohlásila, že je vinna jednáním, popsaným v obžalobě Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích sp. zn. KZV 27/2021 souhlasila s popisem skutku a právní kvalifikací tam uvedenými a rovněž s právní kvalifikací jejího jednání též dle § 140 odst. 1, 3 písm. i) trestního zákoníku sdělené dne 18. 1. 2022 soudem, čímž splnila všechny požadavky pro aplikaci § 206c trestního řádu.
4. V souladu s ustanovením § 206c odst. 3, 6 trestního řádu soud vzhledem k dosud shromážděným důkazům, které prohlášení viny obžalované jednoznačně podporují, a za souhlasu státní zástupkyně prohlášení viny obžalované přijal a dále neprováděl v tomto směru dokazování.
5. Po prohlášení viny obžalovanou bylo na místě rozhodovat o trestu a náhradě škody, přičemž k této otázce vedl soud dokazování listinnými důkazy a znaleckými posudky označenými podrobně níže.

¹ srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 142. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, str. 1476 – 1477

² viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2020, sp. zn. 8 Tdo 695/2020

³ srov. dále rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 11. 1991, sp. zn. 7 To 62/91 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2018, sp. zn. 8 Tdo 1181/2017

I. Zjištění podstatná pro ukládání trestu

6. Z výše uvedeného skutkového popisu jednání obžalované je patrné, že se vraždy dopustila vůči dvěma osobám, vůči dítěti a zvláště surovým způsobem. Obžalovaná při výpovědi v hlavním líčení doznala svou vinu a opakovaně vyjádřila nad svým jednáním lítost a lásku k oběma zavražděným poškozeným. K motivaci svého jednání uvedla, že den před činem jí bylo špatně kvůli vynechané menstruaci. V sobotu jí však již bylo dobře, nicméně když chtěla odejít s dcerkou za [REDAKCE], aby spolu začali žít jako rodina, nechtěla jí matka pustit a počala jí vyčítat, že se nedokáže o dcerku postarat, že neumí prát, vařit a nezvládne zajistit ekonomiku domácnosti. Obžalovaná pak jednala v afektu, použila nože uvedené ve výroku rozsudku, které patřily rodině. Po činu zjišťovala, zda obě poškozené dýchají. Když zjistila, že nikoli odešla z bytu, pokusila si vzít život, ale nedokázala to. Následně volala svému příteli, který jí řekl, aby zavolala i záchranku.
7. Ohledně osoby obžalované soud zjistil ze zpráv OSSZ (č. l. 501-502 *trestního spisu*) a ÚP (č. l. 505-508 *trestního spisu*) a její výpovědi v hlavním líčení, že byla od roku 2008 až do své mateřské dovolené, která trvala dva roky, zaměstnána [REDAKCE].
8. Podle opisu z evidence přestupků (č. l. 511 *trestního spisu*) obžalovaná dosud nikdy nebyla přestupkově postihována. Obžalovaná pak nebyla podle opisu z evidence rejstříku trestů (č. l. 512 *trestního spisu*) dosud ani odsouzena v trestním řízení.
9. V hlavním líčení soud k osobě obžalované četl znalecký posudek dvou znalců (č. l. 373-393 *trestního spisu*). Znalec **prim. MUDr. Jan Tuček PhD.** zpracoval část znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Dospěl v něm k závěru, že obžalovaná trpí smíšenou poruchou osobnosti s převládajícími rysy impulzivními a disociativní amnézií. V době spáchání trestného činu trpěla akutní reakcí na stres a výše uvedenou poruchou osobnosti. Jednala pod vlivem afektu, který ale nebyl patický. Jednání se nedopustila pod vlivem alkoholu nebo jiných psychoaktivních látek. Schopnost obžalované rozpoznat protiprávnost svého jednání hodnotí znalec jako zachovanou, schopnost ovládat své jednání vzhledem k akutní reakci na stres jako nepodstatně sníženou. Nepodstatné snížení ovládacích schopností bylo zapříčiněno její poruchou osobnosti. Znalec nepovažuje z psychiatrického hlediska pobyt obžalované na svobodě za nebezpečný a nenavrhuje uložení ochranného léčení. Případné agresivní jednání posuzované není podmíněno závažnou duševní chorobou, vzhledem ke struktuře osobnosti může ale k agresivnímu jednání docházet. Opětovná integrace obžalované do společnosti s postupným dosažením zralých forem chování charakteristických seberegulací založené na samostatném a odpovědném rozhodování a akceptaci jeho následků je z psychiatrického hlediska i přes poruchu osobnosti dosažitelná.
10. Znalec **Mgr. Václav Šnorek** zpracoval část znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie. Dospěl k závěru, že z psychologického hlediska u obžalované není v současné době přítomna závažnější psychopatologie ve smyslu psychotické poruchy, závažné afektivní poruchy nebo organické poruchy. Jedná se u ní o poruchu osobnosti, vyjádřeny jsou především rysy emočně nestálé – impulzivní. Patrně u ní docházelo k hromadění agrese a jejímu epizodickému uvolňování. Její frustrační tolerance je snižena, hůře se vyrovnává se zátěží. V současnosti je narušena schopnost ukládat do paměti informace, bez zkreslení je uchovat a později v dobré kvalitě i kvantitě vybavit, odpovídá podprůměrné úrovni. Obecná věrohodnost obžalované je v současné době významně snižena v důsledku selhávání adaptace vzhledem k činu a trestnímu řízení manifestujícím se pod obrazem disociativní poruchy, respektive poruch chování v rámci dekompenzace osobnosti. Za běžných okolností je obecná věrohodnost obžalované pravděpodobně zachovaná. Motivace jednání obžalované spatřuje znalec velmi pravděpodobně

s jejími maladaptivními osobnostními charakteristikami, se zjištěnou poruchou osobnosti. Důležitý je kontext násilného jednání, tedy předchozí konflikt s matkou. Jedná se o projev snížené schopnosti seberegulace, respektive tendence potlačovat hostilní prožitky, které se hromadí a následně dochází k jejich epizodickému uvolňování ve formě explozivní agrese. Znalec poukazuje na to, že vztah obžalované k dítěti nebyl vřelý. Samotný čin byl pak důsledkem silného afektu, došlo k selhání inhibičních mechanismů, agrese byla nesena intenzivní emocií bez racionální korekce. Je přítomen obranný mechanismus disociací – došlo k rozvoji disociativní poruchy, což usnadnila přítomná porucha osobnosti. V důsledku svůj čin negativně neprožívá a lituje hlavně toho, že si “zkazila život“. Resocializace je možná, všeobecně se násilně neprojevuje. Je ale potřebné, aby porozuměla příčinám a širšímu kontextu svého jednání a k tomu zatím nedošlo. Je možné připustit, že k záměrnému zkreslování skutečností může docházet.

11. Zprávy vězeňské služby (*č. l. 510, 515 trestního spisu*) pak dokládají v souladu se závěry znaleckých posudků chování obžalované v průběhu vazby.
12. Ohledně vražených nástrojů soud zjistil jednak z výše uvedené výpovědi obžalované, a jednak z dalších provedených důkazů, tedy ze znaleckého posudku z oboru kriminalistika, odvětví mechanoskopie (*č. l. 450-463 trestního spisu*), protokol o ohledání místa činu včetně videa a fotodokumentace (*č. l. 14-75 trestního spisu*) a protokol o vydání věci ze dne 24. 7. 2021 (*č. l. 108 trestního spisu*), že při vraždě obžalovaná použila ve výroku specifikované nože tvořící přílohu spisového materiálu, které byly z části nalezeny na místě činu a zčásti je vydala obžalovaná.

II. Obhajoba obžalované

13. Svoji obhajobu obžalovaná za situace, kdy svou vinu prohlásila, doznala a litovala svého jednání, založila primárně na zdůraznění okolností rozhodných pro ukládání trestu.
14. V tomto směru poukázala obžalovaná prostřednictvím své obhájkyňe na to, že i znalci dospěli v tomto případě k závěru, že se jednalo o akutní reakci na stres, která byla stupňovaná mírnou poruchou osobnosti obžalované. Z dalších faktorů, které přispěly k dané tragédii, obhajoba zmínila, že z protokolu o ohledání místa činu je patrné, že v daném případě žilo pět lidí na velmi malém prostoru po delší dobu a je zjevné, že docházelo k různým drobným rozmrškám. Právě tento tlak mohl posléze přispět k tomu hrůznému činu. Sama obžalovaná nerozumí tomu, kde se u ní tolik agrese vzalo. Vždy se snažila žít řádným životem. Přitom jí ze strany matky bylo neustále snižováno sebevědomí. Dále obhajoba poukázala i na řadu polehčujících okolností zmíněných i v závěrečném návrhu státní zástupkyňe, především pak to, že se obžalovaná po celou dobu trestního řízení doznávala ke svému jednání, že vždy vedla bezúhonný život, pracovala, starala se o dceru, snažila se studovat i při zaměstnání, studium vždy řádně zakončila, a snažila se o to zajistit své rodině další bydlení a fungování a zdravé prostředí pro výchovu dcery. To, že nakonec došlo k žalovanému jednání, obhajoba považuje za situaci tragickou, při jejímž hodnocení je třeba vzít v potaz i tu skutečnost, jak vnímají osobu obžalované i sami poškození. Z jejich strany lze jako projev odpuštění vnímat to, že se vzdali nároku na náhradu újmy, a v rámci vazebního rozhodování slyšený svědek ██████████, otec nezletilé oběti daného činu, výslovně zmiňoval, že on obžalované odpustil. Z těchto všech důvodů obhajoba obžalované navrhla, aby jí byl ukládán co nejnížší trest odnětí svobody a aby pro jeho výkon byla zařazena do věznice s ostrahou, kde by měla obžalovaná jak možnost pracovat, tak i absolvovat další programy, což by jí nepochybně zásadně pomohlo pro další resocializaci a další směřování obžalované.
15. S takto vymezenou obhajobou se pak soud vyrovnává v příslušných pasážích rozsudku.

III. Druh a výměra trestu

16. O druhu a výměře trestu soud rozhodoval podle zásad uvedených v ustanovení § 39 trestního zákoníku při posouzení existence polehčujících a přitěžujících okolností, jak je definuje ustanovení § 41 a § 42 trestního zákoníku a dospěl k následujícím závěrům.

17. Za zvlášť závažný zločin vražda podle § 140 odst. 1, 3 trestního zákoníku lze uložit trest odnětí svobody v rozmezí 15 až 20 let.
18. Povaha a závažnost trestného činu jsou pak dány již samotným charakterem trestné činnosti, jelikož obžalovaná se dopustila typově nejzávažnější trestné činnosti směřující proti lidskému životu.
19. Z hlediska **povahy a závažnosti daného trestného činu** vzal soud ve smyslu ustanovení § 39 odst. 2 trestního zákoníku v úvahu ve výroku podrobně popsání skutková zjištění, z nichž pro účely uvažování o potrestání obžalované považuje za potřebné zdůraznit zejména následující okolnosti. Chráněný zájem, kterým je v daném případě zájem na ochraně lidského života, byl jednáním obžalované zasaženy vysokou měrou. Obžalovaná naplnila kvalifikovanou podstatu zvlášť závažného zločinu vraždy hned třemi výše popsány způsoby. Následky daného trestného činu tak soud hodnotí jako vysoce závažné. Z hlediska způsobu provedení trestného činu a okolností, za nichž byl spáchán, je podstatné, že se jedná o trestný čin dokonaný. Ve smyslu ustanovení § 42 písm. h) trestního zákoníku pak obžalované přitěžuje to, že se jej dopustila vůči osobám blízkým a v případě poškozené [redacted] též vůči osobě vysoké věku. V neprospěch obžalované lze hodnotit formu zavinění, tedy právě to, že jednala v přímém úmyslu ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Skutečnost, že jednala v afektivní reakci, totiž nijak nesnižuje míru zavinění obžalované. Ačkoli tato opakovaně uvedla, že nechtěla daný následek způsobit, je třeba konstatovat, že dle znaleckých posudků byly její rozpoznávací a ovládací schopnosti v době činu zachovalé, a jestliže se rozhodla řešit do té doby slovní konflikt s matkou brutálním útokem noži proti své matce a dceři, je třeba jednoznačně dovodit, že obžalovaná v danou dobu chtěla dosáhnout následku, který nakonec nastal, tedy připravit obě poškozené o život. Ve vztahu k osobě pachatele (mysleny okolnosti rozhodné pro spáchání trestného činu v daném čase) je však třeba s ohledem na znalecké závěry nakonec v její prospěch hodnotit veškerá výše uvedená zjištění i v tom směru, že obžalovaná se trestné činnosti dopustila v silném rozrušení ve smyslu ustanovení § 41 písm. b) trestního zákoníku, tedy právě pod vlivem opakovaně zmíněného afektu.
20. Podle § 54 odst. 2 trestního zákoníku může soud trest odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let uložit pouze tehdy, jestliže závažnost zvlášť závažného zločinu je velmi vysoká nebo možnost nápravy pachatele je obzvláště ztížena.
21. Soud vzhledem ke zjištěním k povaze a závažnosti daného trestného činu zvažoval, zda nejsou v daném případě naplněny podmínky i pro ukládání výjimečného trestu odnětí svobody podle § 54 odst. 2 trestního zákoníku. S ohledem na výše uvedené výsledky znaleckého zkoumání osoby obžalované je přitom patrné, že podmínka, dle níž by pro ukládání daného typu trestu bylo přípustné, pokud by možnost nápravy obžalované byla obzvláště ztížena, zde splněna není. Soud však vážil primárně důvody pro závěr, zda není ve smyslu citovaného ustanovení naplněna velmi vysoká závažnost tohoto konkrétního zvlášť závažného zločinu. Velmi vysoká závažnost spáchaného zvlášť závažného zločinu může přitom vyplývat ze zvlášť zavrženíhodného způsobu provedení trestného činu, ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky nebo ze zvlášť těžkého a těžko napravitelného následku. Na jedné straně soud přitom zohlednil to, že nelze z hlediska § 54 odst. 2 trestního zákoníku opětovně přihlížet jako k okolnosti, pro kterou by měla být závažnost spáchaného zvlášť závažného zločinu hodnocena jako velmi vysoká, k těm okolnostem, které jsou zákonným znakem trestného činu⁴. Proto u tohoto zločinu vraždy nelze považovat usmrcení dvou osob, dítěte a spáchání činu zvlášť surovým způsobem samo o sobě bez dalšího za zvlášť těžký a těžko napravitelný následek. Na straně druhé však soud nemohl přehlédnout doktrinální závěry, podle nichž danou úroveň závažnosti by mohlo odůvodňovat též právě současné naplnění více okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby tam, kde jsou stanoveny alternativně pro možnost uložení výjimečného trestu [např. u trestného činu vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. a)

⁴ srov. Púry, František. § 54 [Výjimečný trest]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 737, marg. č. 3.

až j)]⁵, a na ně navazující judikaturu, dle níž jsou-li současně splněna již dvě kritéria kvalifikovaných skutkových podstat zločinu vraždy, je jen samozřejmé, že to zvyšuje závažnost spáchaného zvláště závažného zločinu⁶ a pro uložení pro uložení výjimečného trestu může svědčit podmínka velmi vysoké závažnosti zvláště závažného zločinu vraždy podle § 54 odst. 1, 2 trestního zákoníku právě za současného naplnění více okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby⁷. V daném případě však soud nakonec dovedl, že vzhledem k afektu podmiňujícím v daném případě vraždu spáchanou obžalovanou nelze hodnotit ani znak zvláště zavrženíhodné pohnutky za naplněný a způsob provedení trestného činu se rovněž z tohoto důvodu nedá označit již za zvláště zavrženíhodný. Ačkoli tedy obžalovaná svým jednáním naplnila více okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby a jednalo se z její strany jednoznačně o vysoce závažný útok obžalované na dva jí nejbližší lidské životy vedený z v podstatě malicherné příčiny, má soud právě zejména s ohledem na to, že se jednalo o afektivní jednání, nikoli o jednání předem rozmyšlené, že ani druhá podmínka pro ukládání výjimečného trestu podle § 54 odst. 2 trestního zákoníku splněna není a lze mít za postačující v jejím případě ukládání trestu v zákonné trestní sazbě uvedené výše.

22. Pokud dále soud zvažoval ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 trestního zákoníku další **okolnosti na straně obžalované**, dospěl k těmto závěrům. Z hlediska osobních, rodinných, majetkových a jiných poměrů je podstatné, že obžalovaná stabilně pracovala a dokázala si zajistit i bydlení, byť v ne zcela vyhovujícím soužití s původní rodinou. Její majetkovou situaci lze rovněž považovat za stabilizovanou. Její dosavadní způsob života tak lze jednoznačně považovat za řádný. Obžalovaná také dosud nikdy nebyla přestupkově ani trestně postihována, a trestné činnosti se tak dopustila poprvé, což lze považovat za polehčující okolnosti ve smyslu ustanovení § 41 písm. a), p) trestního zákoníku. Z hlediska možností jeho nápravy pak je třeba zdůraznit excesivní charakter jejího současného provinění a příznivou prognózu resocializace. Soud proto nepochybuje o tom, že obžalovaná je aktuálně motivována a v zásadě i kompetentní k tomu, aby se v budoucnu vystříhala další trestné činnosti. Prezentovaný postoj k trestnému činu v trestním řízení obžalované rovněž výrazně polehčuje. Obžalovaná totiž napomáhala v objasňování trestné činnosti tím, že se od počátku vyšetřování její trestné činnosti k jejímu spáchání doznávala, což lze označit za polehčující okolnost ve smyslu ustanovení § 41 písm. l) trestního zákoníku, a dále i v řízení před soudem ve smyslu ustanovení § 41 odst. m) trestního zákoníku tím, že prohlásila svou vinu, což je navíc na místě zohlednit výrazně v její prospěch i ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 trestního zákoníku. Obžalované rovněž ve smyslu ustanovení § 41 písm. o) trestního zákoníku polehčuje projevená upřímná lítost nad svým jednáním. Celkově tedy byla veškerá zjištění k osobě obžalované třeba hodnotit výrazně v její prospěch.
23. Pokud jde o **další kontextová zjištění dané trestné činnosti**, nezjistil již soud ve smyslu ustanovení § 38 odst. 3 trestního zákoníku a § 39 odst. 3 a 4 trestního zákoníku žádná další zjištění, která by na uložení trestu měla mít výraznější vliv. Za nerozhodné lze v tomto směru označit i postoje zbývajících poškozených vůči obžalované, na něž poukazovala obhajoba, o nichž navíc s výjimkou výsledku [REDAKCE] neměl soud podrobnější informace.
24. Soud na základě shora uvedených zjištění zvažoval, jaký **druh trestu** obžalované uložit. V daném případě je jednoznačně na místě ukládat trest represivního charakteru, ostatně sama zákonná sazba jiný druh trestu ani nepřipouští. Vzhledem k typové závažnosti trestné činnosti a povaze závažnosti konkrétního jednání obžalované je jednoznačně zapotřebí uložit obžalované výrazně citelný trest v podobě nepodmíněného trestu odnětí svobody. Trest je pak ukládán za trestný čin naplňující tři znaky kvalifikované skutkové podstaty daného zločinu. Proto jsou také výše akcentována zejména zjištění, která se neprojevila již v právní kvalifikaci jednání obžalované, ale v zásadě toliko při úvahách o výměře trestu.

⁵ Ibidem

⁶ srov. přiměřeně rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20. 9. 1972, sp. zn. Tsf 5/72, publ. R 25/1973-II tr.

⁷ srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. 8 Tdo 818/2019

25. Při úvaze o **určení výchozího bodu** přiměřené **výměry trestu** ukládaného obžalované se soud opřel o zjištění, že sice jak výše uvedeno nedovodil podmínky pro uložení výjimečného trestu za naplněné, nicméně ve vztahu závažnosti trestné činnosti se jedná v podstatě o hraniční případ. Jinými slovy z hlediska povahy a závažnosti daného trestného činu by soud měl za adekvátní potrestání trest vyměřený již na samé horní hranici trestní sazby. Jedině takový trest by dostatečně zohlednil tragickou skutečnost, že obžalovaná nedokázala dlouhodobé konflikty s matkou, která přitom vyšla v zásadě vstříc její vlastní snaze o studium na vysoké škole poskytnutím bydlení a péči o její dceru, a nakonec další z řady konfliktů řešila zcela neproporčně agresivním a brutálním ozbrojeným útokem. Zaútočila přitom nejen na svou matku, se kterou přímý konflikt měla, ale ještě brutálněji a zcela nepochopitelně i na svou sotva dvouletou dceru, jejíž budoucnost přitom hodlala daným konfliktem řešit. Ačkoli by tedy ve svém věku měla reagovat na podobný a zcela běžný konflikt mezi rodičem a dospělým dítětem reagovat mnohem zraleji a měla širokou paletu možností, jak rozpor s matkou ukončit a starat se dále o budoucnost své dcery, kvůli svým neovládaným emocím zcela zbytečně usmrtila dva ze svých nejbližších příbuzných a zcela rozvrátila život zbývajících členů své rodiny.
26. Na základě shora rozvedeného by tedy úvahy soudu o výměře trestu odnětí svobody bez dalšího směřovaly přímo na horní hranici zákonné trestní sazby. Ovšem za situace, kdy soud zjistil, že takto závažného zločinu se dopustila osoba, již celá řada okolností polehčuje, tedy obžalovaná, která dosud žila řádně, nikdy se dosud nedopustila trestné činnosti, její spáchání přitom doznala a lituje jí, a která také prohlásila svou vinu, přičemž daný skutek jí byl spáchán právě především kvůli nezvládnutí svých silných emocí, k čemuž napomohla i její porucha osobnosti, shledal soud poměrně rozsáhlý prostor pro ukládání trestu odnětí svobody, který bude ve své výměře výrazně shovívavější. Za adekvátní snížení těmto shora podrobným zjištěním zejména k osobě obžalované pak měl soud snížení výměry trestu o jednu čtvrtinu trestní sazby.
27. Z těchto všech důvodů soud nakonec obžalované soud vyměřil trest ve třech čtvrtinách zákonné trestní sazby, tedy ve výměře 18 let a 9 měsíců.
28. Pro výkon tohoto druhu trestu byla obžalovaná při splnění zákonných podmínek zařazena do věznice se zvýšenou ostrahou. Přes návrhy státní zástupkyně i obhajoby soud v danou chvíli neshledal využití moderačního práva soudu ve smyslu ustanovení § 56 odst. 3 trestního zákoníku. Soud má totiž za to, že zpracování defektních způsobů chování obžalované souvisejících s poruchou její osobnosti, jakož i opravdové přijetí viny za spáchané jednání v tuto chvíli ještě neumožňují se zřetelem na závažnost daného trestného činu a na stupeň a povahu narušení obžalované konstatovat, že působení na ni směrem k vedení řádného života v budoucnu bude v jiném typu věznice lépe zaručeno. Soud však zároveň očekává, že v poměrně blízké budoucnosti v tomto ohledu obžalovaná dospěje k posunu, na který může být následovně reagováno i přezkoumáním jejího zařazení do výkonu trestu. Právě k vývoji takovým směrem má dané rozhodnutí o způsobu výkonu trestu obžalovanou pohnout.
29. V souladu s ustanovením § 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku uložil soud obžalované dále i trest propadnutí výše uvedených věcí, neboť se jedná dle všech zjištění o vražedné nástroje, jichž bylo užito ke spáchání trestného činu, nebo byly ke spáchání trestného činu určeny, a zároveň se obžalovaná k jejich vlastnictví přihlásila.
30. Na kombinaci takovýchto trestů je se shora uvedených důvodů možno nahlížet jako na dostačující a přiměřenou.

IV. Nároky poškozených

31. K trestnímu řízení se řádně a včas připojila pouze poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR se svým nárokem na náhradu škody 6.009 Kč odůvodněným vynaložením nákladů na hrazené služby zdravotním pojištěním a předložila soudu doklady prokazující uplatněný nárok (*č. l. 538-541 trestního spisu*), které byly v hlavním líčení provedeny jako důkaz.

32. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu, odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu nebo kterým se na úkor poškozeného bezdůvodně obohatil, uloží mu v rozsudku, aby poškozenému nahradil majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu v penězích nebo aby vydal bezdůvodné obohacení, jestliže byl nárok včas uplatněn (§ 43 odst. 3 trestního řádu), nestanoví-li tento zákon jinak; nebrání-li tomu zákonná překážka, soud uloží obžalovanému vždy povinnost k náhradě škody nebo k vydání bezdůvodného obohacení, jestliže je výše škody nebo rozsah bezdůvodného obohacení součástí popisu skutku uvedeného ve výroku rozsudku, jímž se obžalovaný uznává vinným, a škoda v této výši nebyla dosud uhrazena nebo bezdůvodné obohacení nebylo dosud v tomto rozsahu vydáno.
33. Podle § 55 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, má příslušná zdravotní pojišťovna vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci.
34. K nároku poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR soud uvádí, že v hlavním líčení bylo nepochybně prokázáno, že obžalovaná se vůči poškozeným [REDAKCE] a [REDAKCE] dopustila jednání popsaného ve výroku rozsudku, ale také to že v souvislosti s tímto jednáním Zdravotnická záchranná služba Jihočeské kraje vykonala výjezd včetně převozu lékaře a 1. Koronerská s.r.o. prohlídku těl zemřelých, které byly pojištěnci VZP ČR. Poskytnutá lékařská péče byla uhrazena poškozenou zdravotní pojišťovnou, která má podle citovaného ustanovení § 55 zákona č. 48/1997 Sb. regresní nárok vůči obžalované jako osobě, která v důsledku zaviněného protiprávního jednání vůči pojištěncům zapříčinila, že pojišťovna vynaložila náklady na hrazené lékařské služby. Soud má tedy za prokazané, že poškozené v důsledku napadení obžalovanou utrpěla zranění, která byla předmětem výše popsané lékařské péče, čímž vznikla i nutnost vynaložit náklady na tuto péči ze zdravotního pojištění. Je nesporné, že poškozené pojišťovně vznikla škoda, která je rovna vynaloženým nákladům na lékařskou péči. Výše této škody je pak zřejmá z vyúčtování předloženého poškozenou a soud nemá pochyb ani o příčinné souvislosti mezi jednáním obžalované a vznikem škody, jelikož tuto lze dovést již z dikce citovaného ustanovení zákona o veřejném zdravotním pojištění. Ze všech shora rozebraných důvodů soud poškozené pojišťovně přiznal nárok na náhradu škody ve výši jí uplatněného nároku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **přípustné odvolání do osmi dnů** od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Krajského soudu v Českých Budějovicích k Vrchnímu soudu v Praze.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný omezen ve svéprávnosti, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho opatrovník a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal. Odvolání je nutno podat ve **třech** vyhotoveních.

České Budějovice 15. února 2022

Mgr. Ondřej Kubů, v. r.
předseda senátu